

Sosiaalihuollon tietojen luovutus toimialan sisällä Kanta-palvelujen kautta - mitä uutta on tulossa?

ATK-päivät 10.5.2022

Marjo Hirvonen ja Katja Korhonen

Kan
ta

Teemat

- Kanta-palvelujen esittely
- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston luovutushallinta
- Mitä asiakastietojen luovuttaminen on ja mitä hyötyä siitä on?
- Kanta-informointi
- Sosiaalihuollon luovutuslupa ja luovutuskielto
- Asiakastietojen haku toisen rekisterinpitäjän rekisteristä
- Asiakastietojen luovutus toimialan sisällä – milloin?
- Tukea luovutushallinnan toteuttamisessa
- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston jatkokehitys ja asiakastietolaki

Kanta

KANSALAISET

Pääsy 24/7 omiin tietoihin ja Omakannan palveluihin. Omakanta on kansalaisen ikkuna Kantaan.

SOTE-AMMATTILAISET

Kanta sote-ammattilaisten työn tukena. Käyttö asiakas- ja potilastietojärjestelmien kautta.

APTEEKIT

Tiedot apteekkihenkilökunnan käytössä. Apteekkitietojärjestelmä näyttää reseptit.

MUUT TOIMIJA

Todistukset ja lausunnot, Traficom ja Kelan etuudet. Tiedon toisiokäyttö, esim. tutkijat ja päättäjät.

Kanta ja yhteiskunta

Koko Suomen yhteinen sote-tiedonhallinnan ratkaisu takaa yhdenmukaiset toimintatavat, tehostaa toimintaa ja vähentää kustannuksia.

- Parantuvat tiedolla johtamisen mahdollisuudet
- Vahvistuva tietoperusta ja kasvavat tutkimusmahdollisuudet
- Helpompaa ja parempaa päätöksentekoa
- Valtakunnallisesti vaikuttavampaa ohjausta
- Suunnannäyttäjä kansainväliselle sote-tiedonhallinnalle

Julkinen ja yksityinen sosiaalihuolto

Vuodesta 2018 lähtien Kanta on ulottunut myös sosiaalihuoltoon.

Kantaa hyödyntää jo:

- 72% julkisen sosiaalihuollon organisaatioista
- 10 yksityisen sosiaalihuollon organisaatiota

889 000

henkilöstä
arkistoituja
asiakirjoja

20,4 milj.

asiakirjaa
Sosiaalihuollon
asiakastiedon
arkistossa

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston luovutushallinta

- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon tallennetaan Sosiaalihuollon asiakastiedot
- Luovutushallinta kattaa Kanta-palvelujen yhteisen informoinnin, asiakkaan tahdonilmaisut sekä asiakastietojen haun toisen rekisterinpitäjän rekisteristä
- Kanta-informointi ja asiakkaan tahdonilmaisut tallennetaan Tahdonilmaisupalveluun

Mitä asiakastietojen luovuttaminen on ja mitä hyötyä siitä on?

- Asiakastietojen hakemista ja katsomista toisen sosiaalihuollon rekisterinpitäjän rekisteristä
 - Asiakastiedon katsominen ja lukeminen toisen rekisteristä on luovuttamista, vaikka asiakastietoja tai asiakirjaa ei kopioitaisi toisen rekisteristä
- Asiakastietojen liikkuvuus paranee, kun tietoja voidaan luovuttaa sähköisesti Kanta-palveluiden kautta esim. asiakkaan muuttaessa toiselle hyvinvointialueelle
 - Asiakastietoja ei tarvitse enää luovuttaa paperilla tai suojatulla sähköpostilla
- Merkittävä sähköisen arkistoinnin tuoma etu, jota voivat käyttää Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttäjäksi liittyneet organisaatiot, joilla on käytössään liittymisvelvoitteen vaatimukset täyttävä sertifioitu asiakastietojärjestelmä

Kanta-informointi

- Kun sosiaalihuollon palvelunantaja on ottanut sosiaalihuollon Kanta-palvelut käyttöön, on palvelunantajan informoitava asiakasta Kanta-palveluista
- Kun luovutustenhallinnan toiminnallisuudet otetaan organisaatiossa käyttöön, asiakkaan Kanta-informointi on tarkastettava Tahdonilmaisupalvelusta
- Asiakastietojen luovuttamisesta asiakkaalle on kerrottava tietojen luovuttamisen keskeiset periaatteet ja hänen mahdollisuudestaan antaa asiakastietojen luovutuslupa sekä lupaa rajaavia luovutuskieltoja
- Kanta-informointi kattaa kaikki Kanta-palvelut
- Asiakas voi vastaanottaa Kanta-informoinnin sosiaalihuollossa, terveydenhuollossa tai Omakannassa

Luovutuslupa ja kieltö

- Asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa tietojensa käyttöön antamalla sosiaalihuollon luovutuslupa
- Tarvittaessa asiakas voi rajata luovutusta luovutuskiellolla
- Luovutusluvan ja luovutuskiellon voi antaa ja niitä voi muokata asioidessaan sosiaalihuollossa ja Omakannassa
- Sosiaalihuollon luovutuslupa ja luovutuskieltö vaikuttavat asiakastietojen luovuttamiseen sosiaalihuollossa, terveydenhuollossa oma luovutuslupansa ja luovutuskieltonsa

Asiakastietojen haku toisen rekisterinpitäjän rekisteristä

- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto tukee kahta hakutapaa
 - Rajoitukset huomioiva haku
 - Hakuja voivat tehdä kaikki ammattihenkilöt, joilla on käytössään tietojärjestelmä, johon on luovutustenhallinnan toiminnallisuudet on toteutettu
 - Haku laajalla tiedonsaantioikeudella
 - Haku perustuu asiakaslaissa (812/2000, 20 §) säädettyyn sosiaalihuollon viranomaisen laajaan tiedonsaantioikeuteen → vain julkiset rekisterinpitäjät ja ammattihenkilöt, joilla on laaja tiedonsaantioikeus voivat käyttää hakutapaa
- Haku toisen rekisterinpitäjän rekisteristä on aina perusteltava
- Tieto hausta toisen rekisterinpitäjän rekisteristä tallennetaan Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston luovutuslokille
 - Tietojen luovuttaja ja vastaanottaja eivät tee luovutuksesta erillisiä asiakaskertomusmerkintöjä tietojen luovuttamisesta tai tietojen saamisesta

Omakanta ja sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttaminen

- Asiakas voi antaa luovutusluvan sosiaalihuollon asiakastietojensa luovuttamiseen tai perua antamansa luovutusluvan
- Asiakas voi tehdä luovutuskieltoja, muokata niitä ja peruuttaa niitä
- Omakannassa tullaan näyttämään luovutustiedot
 - Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistosta tehtävistä luovutuksista
 - Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston ohi esim. paperilla tai suojatulla sähköpostilla tehtävistä luovutuksista

Asiakastietojen luovutus toimialan sisällä – milloin?

- Määrittelyt
 - Luovutushallinnan määrittelyt pl. alaikäisen puolesta asiointi on julkaistu 24.3.2022
 - Tavoitteena on julkaista alaikäisen puolesta asiointiin määrittelyt 06/2022
- Asennukset Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston Asiakastesti-ympäristöön
 - 06/2022 asennetaan luovutusluvan ja luovutuskiellon käsittelyn toiminnallisuudet sekä metatieto- ja asiakirjahaku toisen rekisterinpitäjän rekisteristä
 - 09/2022 täydennetään luovutustoiminnallisuutta (mm. koostehaku ja puolesta asiointiin toiminnallisuudet)
- Yhteistestaus
 - Yhteistestauksen voi aloittaa 06/2022 niissä toiminnallisuuksissa, jotka on asennettu Asiakastesti-ympäristöön
- Tuotantokäyttö
 - Luovutushallinnan toiminnallisuus tuettuna Kanta-palvelussa 01/2023
 - Käyttöönotto on mahdollista tietojärjestelmässä, johon toiminnallisuudet on toteutettu

Luovutustenhallinnan käyttöönotto organisaatiossa

- Asiakastietolain liittymisvelvoitteen aikataulussa, viimeistään 1.9.2024, organisaatiolla on oltava käytössään asiakastietojärjestelmä, jossa luovutustenhallinta on mahdollista
- Aikaisemmin vanhoja tietoja tai 1. vaiheen asiakirjoja tallentaneen organisaation tulee ilmoittautua laajentajana käyttöönottoon, kun organisaatiossa otetaan käyttöön 2. vaiheen tietojärjestelmää, johon luovutustenhallinnan kokonaisuus on toteutettu

Tukea luovutustenhallinnan toteuttamisessa

Asiakastietojen luovutustenhallinnassa keskeistä on varmistaa ammattilaisten osaaminen. Oman osaamisen ohella, ammattilaisten tulee osata opastaa kansalaisia heidän tietojensa käytössä ja oikeuksissaan vaikuttaa tietojensa käsittelyyn.

Tukimateriaalia ja tilaisuuksia:

- Tulossa syksyllä 2022:
 - Kanta ja THL yhteinen luovutustenhallinnan verkkokoulu
 - Luovutustenhallinnan infotilaisuus etäyhteydellä
- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston forumin tallenteet
- Sosiaalihuollon näkökulmasta päivitettyä materiaalia ammattilaisten työn tueksi ja jaettavaksi kansalaisille kanta.fi-sivuille
- Seuraa Kanta-palvelujen viestintää: uutiskirjeet, blogit ja tiedotteet

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston jatkokehitys ja asiakastietolaki

01/2024

Asiakastietojen luovuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon välillä

- Tietojen luovuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon välillä tulee perustumaan asiakkaan suostumukseen
- Edellyttää, että käytössä olevaan tietojärjestelmään on toteutettu sote-luovuttamisen toiminnallisuudet

05/2025

Asiakastietojen luovuttaminen hyvinvointisovelluksille vuonna 2026

- Sosiaalihuollon asiakastiedot voidaan luovuttaa asiakkaalle hyvinvointisovelluksen tai kansalaisen käyttöliittymän kautta
- Asiakastietojen luovutus hyvinvointisovellukseen edellyttää, että asiakas ottaa hyvinvointisovelluksen käyttöön ja hyväksyy tietojen luovutuksen

Kanta

Kiitos

Marjo Hirvonen, asiakkuusvastaava, Kanta-palvelut
Katja Korhonen, IT-asiantuntija, Kanta-palvelut

Olemme myös somessa

  @kantapalvelut